

การเปิดรับ การใช้ประโยชน์และความต้องการจากรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย

จังหวัดขอนแก่นของประชาชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

## Exposure, Uses and Needs for Local News on Television of Thailand (Channel 11) Khon Kaen of People in Muang District, Khon Kaen Province

นางเนตรชนก ไชยคำ \* อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันตต์ ทองรินทร์ \*\*

Mrs. Netchanok Chaiyakam; Major Thesis advisor: Dr.Santat Thongrin Assistant Professor

### บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การเปิดรับชมรายการข่าวท้องถิ่น ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่นของประชาชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น (2) ความคิดเห็นต่อรายการข่าวท้องถิ่น (3) ความต้องการรับชมรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่นของประชาชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น (4) การใช้ประโยชน์จากรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่นของประชาชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นและ(5) ความแตกต่างระหว่างลักษณะประชากรของผู้ชมรายการกับความคิดเห็นและการใช้ประโยชน์จากข่าวท้องถิ่นทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 400 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น เครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง (1)ส่วนใหญ่เปิดรับชมรายการ 1-2 วันต่อสัปดาห์ (2) มีความคิดเห็นต่อรายการโดยรวมในระดับเห็นด้วยมาก (3) มีความต้องการรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวท้องถิ่น แบบผู้ประกาศอ่านข่าวจากห้องส่ง ให้มีข่าวเหตุการณ์ปัจจุบันของท้องถิ่น และผู้ประกาศข่าวมีความเป็นกลาง (4) การใช้ประโยชน์จากรายการข่าวโดยรวมในระดับมาก (5) เพศ อายุ รายได้ การศึกษา อาชีพและสถานภาพที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรายการข่าวท้องถิ่นแตกต่างกัน แต่เพศที่แตกต่างกันมีการใช้ประโยชน์จากข่าวท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

### Abstract

The purposes of this research were to study(1)Exposure of local news program (2)Utilization of local news programs (3)Opinions toward local news program (4) Needs of local news program and(5)The difference between the demographic characteristics of viewers and opinions and the use of local news on Television of Thailand Khon Kaen of People in Muang district Khon Kaen.The sample consisted of 400 people chose through Multi level sampling.The Data Analysis by frequency, mean and standard deviation, t-test and F-test.

The results show that (1) the majority of samples views the"local news" program 1-2 days a week (2) Overall, Opinions toward the news programs was high level (3) Their needs were; the newscaster report news from studio, present the current local news, and the newscaster should to be unprejudiced (4) The use of news was high level.(5) The factor of sex, age, income, education, occupation and marital status were related to differences in opinions toward local news program but sex not desire for the uses of programming.

**Keywords:** Exposure, Uses, Needs, Television, Local news programs.

\* นักศึกษาลัทธิสุตตนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

\*\* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

## บทนำ

ข่าวสาร ถือได้ว่าเป็นความจำเป็นอย่างมากต่อประชาชนทุกระดับ เป็นสิ่งที่สำคัญที่มีบทบาทในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ช่วยให้มนุษย์มีความรู้ที่กว้างไกลขึ้น ทำให้ทราบความเคลื่อนไหวของสิ่งต่างๆ เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ได้อย่างไร้ชัดจำกัด โดยมีสื่อมวลชนเป็นตัวกลางถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารไปยังกลุ่มชน จึงถือได้ว่าสื่อมวลชน เป็นสถาบันทางสังคมสำคัญ ที่มีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงความคิดหรือทัศนคติของประชาชนได้มากที่สุด

สื่อโทรทัศน์ถือว่าเป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่งที่มีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์ เป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพต่อการรับรู้ของประชาชนสูง มีคุณลักษณะเด่นที่เหนือกว่าสื่ออื่นๆ คือ สามารถนำเสนอได้ทั้งภาพเคลื่อนไหวและเสียงได้ในเวลาเดียวกัน สามารถโน้มน้าวใจให้ผู้ชมคล้อยตามได้ง่ายที่สุด สื่อโทรทัศน์จึงได้เปรียบกว่าสื่อประเภทอื่นๆ ในการเข้าถึงผู้รับสารได้อย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างกว้างขวาง สามารถถ่ายทอดเรื่องราวได้ทุกพื้นที่ทั่วทุกมุมโลกได้อย่างชัดเจนและสมบูรณ์ที่สุด จากการสำรวจพฤติกรรมการรับสื่อของประชาชนทั่วประเทศที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป จำนวน 47,458 คน พบว่า สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยสื่ออื่นๆ มีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนเท่านั้น (สำนักนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์กรมประชาสัมพันธ์, 2540: 43) สอดคล้องกับการสำรวจประชามติในเรื่องของความคิดเห็นต่อรายการเพลงและข่าวทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ จากจำนวนประชาชน 2,500 คน พบว่า ช่องทางการเปิดรับข่าวสารอันดับแรกคือ สื่อโทรทัศน์ ร้อยละ 98.7 รองลงมาเป็นสื่อวิทยุ จึงกล่าวได้ว่าสื่อโทรทัศน์จัดได้ว่าเป็นสื่อที่มีบทบาทสำคัญต่อการรับรู้ข่าวสาร (เสรี วงษ์มณฑา, 2533)

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน จึงเปรียบเสมือนการศึกษาที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังนั้น การเติมเต็มความรู้หรือข่าวสาร จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อบุคคลที่ดำรงชีวิตอยู่ได้ซึ่งต้องคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ข่าวสารจากสื่อมวลชนจึงมีบทบาทเข้ามามีส่วนช่วยในการตัดสินใจ ดังนั้น “ข่าว” จึงเป็นหัวใจของสื่อมวลชน ซึ่งสื่อมวลชนมีหน้าที่นำเสนอข่าวให้ประชาชนได้รับทราบ สถานีใดนำเสนออย่างได้น่าสนใจมาก ก็จะได้รับความนิยมมาก สถานีโทรทัศน์ต่างๆ จึงมีอัตราค่าโฆษณาในช่วงรายการข่าวสูงกว่าช่วงอื่นๆ (ประจวบ อินอ้อ, 2531 : 143)

แทบทุกประเทศให้ความสำคัญต่อรายการข่าว เพราะถือว่าเป็นรายการที่ให้ประโยชน์กับประชาชนโดยตรง บางประเทศโดยเฉพาะประเทศไทย มองว่ารายการข่าวเป็นตัวเชื่อมโยงการปฏิบัติงานของรัฐบาลกับประชาชน เป็นช่วงเวลาในการสื่อสาร รายการข่าวจึงจัดเป็นรายการประเภทที่ทุกสถานีนำเสนอเพื่อให้ประโยชน์กับสังคม ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา รายการข่าวการแข่งขันอย่างเข้มข้นขึ้นทุกขณะ มีการนำเสนอรายการข่าวอย่างใกล้ชิด มีการปรับปรุงรายการข่าวของแต่ละสถานีในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นลีลาการนำเสนอ รูปแบบรายการที่หลากหลายมากขึ้น (นิลาวัณย์ พาณิชย์รุ่งเรือง, 2540)

ในการเลือกเปิดรับข่าวสารของมนุษย์นั้นเกิดจากหลักพื้นฐาน 4 ประการ ได้แก่ ต้องการข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต้องการข่าวสารที่สอดคล้อง ต้องการข่าวสารที่สะดวกในการได้มาและความอยากรู้อยากเห็น สรุปได้ว่า ผู้รับสารจะเลือกเปิดรับสารตามความต้องการของตน เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว ช่วยในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ใช้ประโยชน์ในการพูดคุยในสังคมและช่วยเสริมความคิดเห็นที่มีอยู่เดิม (นันทิดา โอสุกรรม, 2547) ดังนั้น สถานีโทรทัศน์ต่างๆ จึงมีนโยบายผลิตรายการข่าวที่น่าเสนอความใกล้ชิดกับประชาชน เช่น รายการข่าวภูมิภาค รายการข่าวท้องถิ่น เป็นต้น

รายการข่าวท้องถิ่น เป็นรายการข่าวที่น่าเสนอเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ เพื่อสนองความต้องการผู้รับสารที่รับข่าวในแต่ละพื้นที่ให้ได้ทราบเหตุการณ์ในท้องถิ่นที่ไม่มีการนำเสนอในรายการข่าวทั่วไป โดย

เน้นการนำเสนอเนื้อหาของข่าวสารในแต่ละพื้นที่ที่ได้เจาะลึกและนำเสนอในประเด็นที่สำคัญ ดังนั้นสิ่งที่น่าสนใจของข่าวท้องถิ่นจึงอยู่ที่เนื้อหาข่าวที่นำเสนอแตกต่างจากรายการข่าวหลัก

สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยจังหวัดขอนแก่น เป็นสถานีโทรทัศน์เครือข่ายแห่งหนึ่งของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ที่ตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ให้ความรู้ เผยแพร่ข่าวสารและประชาสัมพันธ์นโยบายของรัฐบาล เสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชน ส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติ ค่านิยม จริยธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของชาติ ซึ่งออกอากาศครอบคลุมพื้นที่ 10 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประกอบด้วย จังหวัดขอนแก่น นครราชสีมา อุรธานี หนองคาย เลย สกลนคร มหาสารคาม กาฬสินธุ์ หนองบัวลำภู และชัยภูมิ ส่วนผังของรายการที่นำเสนอต่อผู้ชมแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ รับสัญญาณและภาพจากสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 83.33 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 16.66 เป็นรายการที่ผลิตเองในท้องถิ่นด้วยการผลิตรายการที่มีสาระ ความรู้ต่อผู้ชมในท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ รายการข่าวอีสานวันนี้ รายการเวทีชุมชน รายการรอบภูมิภาค และรายการข่าวท้องถิ่น เพื่อการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุด (สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยจังหวัดขอนแก่น , 2552)

รายการข่าวท้องถิ่น นำเสนอวันละ 30 นาที แบ่งเป็นนำเสนอด้วยภาษาไทยกลาง ออกอากาศทุกวันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 16.00 – 16.30 น. และภาษาอีสาน ออกอากาศทุกวันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 17.30 – 18.00 น. (ฝ่ายแผนและการประชาสัมพันธ์ สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1, 2553) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอเนื้อหาข่าวของข่าวท้องถิ่นที่แตกต่างจากรายการข่าวที่นำเสนอทางสถานีโทรทัศน์อื่นๆ เนื่องจากผู้สื่อข่าวได้ลงพื้นที่เพื่อหาข่าวในท้องถิ่นมานำเสนอจึงมีความแตกต่างจากรายการข่าวอื่นๆ มีรูปแบบการนำเสนอโดยผู้ประกาศข่าว 2 คนอ่านข่าวที่ได้จากผู้สื่อข่าวที่มีอยู่ครอบคลุมทั้ง 10 จังหวัดส่งข่าวผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อให้กองบรรณาธิการข่าวประจำวันคัดเลือกข่าวที่น่าสนใจนำสู่กระบวนการผลิตต่อไป รายการข่าวท้องถิ่นในแต่ละวันจะนำเสนอข่าวประมาณ 12-20 ชิ้น ขึ้นกับความยาวของข่าว

จากการสำรวจจำนวนผู้ชมรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยจังหวัดขอนแก่นในจังหวัดขอนแก่น ของฝ่ายแผนงานและพัฒนางานประชาสัมพันธ์ สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 พบว่า มีจำนวนประชาชนที่รับชมรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยจังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสถานี ยังต่ำกว่าเป้าหมาย เพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลไปปรับปรุงรายการ ให้สอดคล้องกับประโยชน์และความต้องการในข่าวสารของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ฝ่ายแผนและการประชาสัมพันธ์ สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1, 2553) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา “การเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความต้องการจากรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่นของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น” เพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้มาเสนอแนะเพื่อการกำหนดนโยบาย การวางแผน และการผลิตรายการข่าวท้องถิ่น ให้มีคุณภาพ ตลอดจนคำนึงถึงการนำไปใช้ประโยชน์และสนองความต้องการข่าวสารของผู้ชมในพื้นที่รับผิดชอบให้สมกับเป็นรายการข่าวเพื่อท้องถิ่นอย่างแท้จริง

### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับชมรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่นของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

3. เพื่อศึกษาความต้องการรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
4. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์จากรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่นของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
5. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างลักษณะประชากรของผู้ชมรายการกับความคิดเห็นและการใช้ประโยชน์จากรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

#### วิธีการดำเนินการวิจัย

**ประชากรที่ใช้ในการศึกษา** คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 427,491 คน (จังหวัดขอนแก่น. [www.khonkaenpoc.com/](http://www.khonkaenpoc.com/) สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2554 ข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2553)

และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น โดยใช้สูตรของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จำนวน 400 คน

**เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับชมและความคิดเห็นต่อองค์ประกอบของรายการข่าวท้องถิ่น 3. ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการชมรายการข่าวท้องถิ่น และ 4. ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากรายการข่าวท้องถิ่น

**การเก็บและการรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม ซึ่งแจกถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

#### ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่น ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 46-50 ปี และ 21-25 ปี ตามลำดับ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี อาชีพนักเรียน/นักศึกษา รายได้ 5,001-10,000 บาท และส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด

2. การเปิดรับชมและความคิดเห็นต่อองค์ประกอบของรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับ ชมรายการ 1-2 วันต่อสัปดาห์ ใช้เวลาในการชมเฉลี่ยครั้งละ 10 – 19 นาที ชมเฉพาะช่วงที่ตนเองสนใจ ผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจชม คือ ตัวผู้ชมเอง เหตุผลสำคัญที่สุดที่ติดตามชมรายการ คือ เนื้อหารายการข่าวท้องถิ่น มีเนื้อหาใกล้ตัว/เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต วัตถุประสงค์ในการเปิดรับชมรายการ ส่วนใหญ่เปิดรับชมเพื่อต้องการรู้เท่าทันเหตุการณ์ในท้องถิ่น รองลงมาเพื่อต้องการดูเนื้อหาที่ไม่ได้นำเสนอในรายการข่าวอื่นๆ และเพื่อต้องการข้อมูลข่าวสารด้านต่างๆ ตามลำดับ

3. ความคิดเห็นต่อรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่น โดยรวม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยแยกเป็นแต่ละด้าน พบว่า ด้านผู้ดำเนินรายการในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านรูปแบบและวิธีการนำเสนอ และด้านอื่น ๆ

3.1 ด้านผู้ดำเนินรายการ ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านผู้ดำเนินรายการมีบุคลิกน่าเชื่อถือและผู้ดำเนินรายการใช้ภาษาได้ถูกต้องชัดเจน รองลงมาได้แก่ ผู้ดำเนินรายการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้ดำเนินรายการเป็นกันเองกับผู้ชม

3.2 ด้านรูปแบบและวิธีการนำเสนอ ภาพรวม อยู่มีระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นในด้านรูปแบบการนำเสนอข่าวแบบมีผู้ประกาศอ่านข่าวในสถานีอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ รูปแบบรายการนำเสนอมีความหลากหลายอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และด้านรูปแบบรายการนำเสนอแบบรายงานข่าวจากพื้นที่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

3.3 ด้านเนื้อหา ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เนื้อหาข่าวสอดคล้องกับท้องถิ่นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ มีเนื้อหาที่ติดตามสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ประเด็นข่าวมีมุมมองแปลกใหม่

3.4 ด้านอื่น ๆ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ในด้านช่วงเวลาออกอากาศเหมาะสม รองลงมาได้แก่ ด้านความยาวของรายการเหมาะสมกับเนื้อหา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดฉากข่าวที่สวยงามมีสีสันน่าสนใจ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง

#### 4. ความต้องการชมรายการ “ข่าวท้องถิ่น” ทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย

4.1. รูปแบบที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้มีในรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย คือ ต้องการแบบผู้ประกาศอ่านข่าวจากห้องส่งมากที่สุด รองลงมาได้แก่ แบบผู้ประกาศอ่านข่าวควบคู่ไปกับนำเสนอสารคดีเชิงข่าว แบบผู้ประกาศอ่านข่าวพร้อมผู้สื่อข่าวรายงานข่าวจากพื้นที่เป็นสารคดีเชิงข่าวหรือสื่อบุคคลในพื้นที่ แบบผู้ประกาศอ่านข่าวพร้อมเชิญผู้ร่วมรายการมาสัมภาษณ์เพิ่มเติมในรายการ แบบผู้ประกาศข่าวเล่าข่าวหรือคุยข่าว โดยได้ข้อมูลจากสื่ออื่น ๆ และ แบบผู้ประกาศวิเคราะห์ข่าว ในจำนวนเท่ากัน

4.2 เนื้อหาที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้มีในรายการ “ข่าวท้องถิ่น” ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่น คือ ต้องการให้มีข่าวเหตุการณ์ปัจจุบันของท้องถิ่น รองลงมาได้แก่ ข่าวการศึกษา ข่าวสังคม และข่าวศิลปวัฒนธรรม ในจำนวนเท่ากัน

4.3. คุณสมบัติที่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้มีในผู้ประกาศหรือผู้อ่านข่าว คือคุณสมบัติผู้ประกาศข่าวที่มีความเป็นกลาง รองลงมาได้แก่ เป็นผู้อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การแต่งกาย การใช้ภาษา เป็นคนรุ่นใหม่/ทันสมัย มีความเป็นกันเอง ส่วนคุณสมบัติที่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการน้อยที่สุดคือ ผู้ประกาศข่าวเป็นผู้อาวุโส/มีประสบการณ์สูง

5. การใช้ประโยชน์จากการชมรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นด้านการใช้ประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการนำรายการไปใช้ประโยชน์ในระดับมากที่สุดในด้านการได้รับข่าวและเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวในพื้นที่ การได้นำหัวข้อหรือประเด็นในรายการไปเป็นข้อสนทนากับผู้อื่นในสังคม การได้รับทราบและเข้าใจในสภาพปัญหาของสังคมมากยิ่งขึ้น กลุ่มตัวอย่างมีการนำรายการไปใช้ประโยชน์ในระดับมาก ในด้านการทำให้มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล การทำให้มีเหตุผล มีวิจารณญาณช่วยในการตัดสินใจเพิ่มมากขึ้น การนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำเนินชีวิตประจำวัน การทำให้สนใจแสวงหาข้อมูลในเรื่องต่างๆ มากขึ้น การทำให้มีความรู้ การช่วยทำให้เป็นคนทันสมัยขึ้น การได้รับความบันเทิงที่สอดคล้องในรายการ การนำไปใช้ประโยชน์ในระดับปานกลาง ได้แก่ ในด้านการทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีภายในครอบครัว การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และการเป็นเพื่อนคลายเหงา

## 6. ผลการทดสอบสมมติฐาน

6.1 ลักษณะทางประชากรมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย พบว่า

เพศชาย มีการเปิดรับรายการข่าวท้องถิ่นต่างจากเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งเพศชายมีค่าเฉลี่ยการเปิดรับชมสูงกว่าเพศหญิง

อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ มีความคิดเห็นต่อรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่น ในด้านรูปแบบ ด้านเนื้อหา ด้านผู้ประกาศข่าว และด้านอื่น ๆ เช่น ความยาวของรายการ ช่วงเวลาการนำเสนอ ระยะเวลาการออกอากาศและการจัดฉากแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วน สถานภาพสมรส มีความคิดเห็นต่อรายการข่าวท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

6.2 ลักษณะประชากรของประชาชนในจังหวัดขอนแก่นมีการใช้ประโยชน์จากรายการข่าวท้องถิ่นแตกต่างกัน โดย

เพศที่แตกต่างกัน มีการใช้ประโยชน์จากรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยไม่แตกต่างกัน

อายุ อาชีพ รายได้ มีการใช้ประโยชน์จากรายการข่าวท้องถิ่นแตกต่างกัน ส่วนระดับการศึกษา มีการใช้ประโยชน์จากรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ไม่แตกต่างกัน

## สรุปของการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการศึกษาในครั้งนี้สรุปประเด็นสำคัญที่พบ ดังต่อไปนี้

1. การเปิดรับของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นต่อรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยจะพบว่า ส่วนใหญ่เปิดรับชมรายการในระดับปานกลางถึงน้อย (คือ 1-2 วันต่อสัปดาห์) มีเวลาในการชมปานกลาง (คือ 10-19 นาทีต่อครั้ง) และเปิดรับชมเฉพาะช่วงที่ตนเองสนใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของสรชัย สันทนาคณิต(2544)ที่ศึกษาเรื่อง”พฤติกรรม的开รับรายการข่าวท้องถิ่นและความพึงพอใจของประชาชนในจังหวัดสงขลา” ที่สรุปว่า ประชาชนในจังหวัดสงขลามีการเปิดรับชมรายการข่าวท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง มีความถี่ในการเปิดรับชมน้อย มีลักษณะการเปิดรับชมแบบไม่แน่นอน โดยเปิดสลับไปสลับมากับช่องอื่นเป็นส่วนใหญ่ และเหตุผลที่เลือกชมเพราะมีเนื้อหาที่ใกล้ชิดและเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต อย่างไรก็ตาม เหตุผลในการชมของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น คือข่าวที่มีความน่าเชื่อถือกลับเป็นเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกชมชมน้อยที่สุด ซึ่งหัวใจหลักของข่าวน่าจะมีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยมองว่า เนื้อหาข่าวที่นำเสนอความเคลื่อนไหวในพื้นที่เป็นเหตุการณ์ที่ใกล้ชิดกับกลุ่มตัวอย่างค่อนข้างเด่นชัดกว่า โดยการที่กลุ่มตัวอย่างเลือกเหตุผลการเปิดรับชมในข้อที่มีความน่าเชื่อถือในจำนวนค่อนข้างน้อยไม่ได้สะท้อนว่า รายการข่าวท้องถิ่นมีความน่าเชื่อถือน้อย เนื่องจากโดยทั่วไปแล้วข่าวที่มีคุณค่า คือข่าวที่มีความทันต่อเหตุการณ์ ความใกล้ชิด ความขัดแย้ง ความเด่น ความต่อเนื่อง และองค์ประกอบอื่นๆตามแนวคิดของแฟง (Fang : 1968 อ้างถึงใน วิโรจน์ ประกอบพิบูล, 2541: 15) อย่างไรก็ตาม การนำเสนอข่าวที่มีความน่าเชื่อถือเป็นสิ่งที่สถานีโทรทัศน์ทุกแห่งต้องให้ความสำคัญ โดยที่สร้างความน่าเชื่อถือให้กับข่าวแต่ละข่าวทำได้โดยการเพิ่มบทสัมภาษณ์บุคคลที่น่าเชื่อถือเข้าไปเพื่อให้ข่าวนั้นๆมีความน่าเชื่อถือและมีความหนักแน่นมากยิ่งขึ้น ตามแนวคิดของ ฐณี หิรัญรักษ์ (2529 อ้างถึงใน วิโรจน์ ประกอบพิบูล, 2541: 16) ที่ได้กล่าวว่า การนำเสนอข่าว จะต้องพิจารณาคุณค่าของข่าว ก่อนจะไปถึงผู้รับข่าวสาร ซึ่งข่าวจะต้องมีความทันต่อเหตุการณ์ รวดเร็ว ฉับไว ในการรายงานเหตุการณ์ให้ผู้รับได้ทราบทันที ดังนั้นข่าวจะต้องสด ใหม่ และทันเหตุการณ์ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้รับสนใจ เนื้อหาของข่าวจะต้องมีความสัมพันธ์กับความใกล้ชิดของ

เหตุการณ์โดยที่ผู้รับจะให้ความสนใจในข่าวที่ตนเองมีส่วนหรือมีความใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็นการรู้จักบุคคลในข่าว สถานการณ์และสถานที่ที่เกี่ยวข้องในข่าว ผู้รับจะให้ความสนใจในสิ่งที่ใกล้ตัวเอง หรือชุมชนของตนเองมากกว่าในสิ่งที่ไกลออกไปจากตัวเอง

ส่วนวัตถุประสงค์ในการเปิดรับข่าวท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ ต้องการรู้เท่าทันเหตุการณ์ในท้องถิ่น ซึ่งแม็คคอมบ์ (McComb) และเบคเกอร์ (Maxwell E. McCombs and Lee B. Becer, 1979) เน้นในเรื่องเหตุผลในการติดตามข่าวสารจากสื่อมวลชนในมุมมองของผู้รับสารเป็น 6 ประการคือ เพื่อต้องการรู้เหตุการณ์ เพื่อต้องการคำแนะนำ เพื่อนำเอาไปใช้ในการสนทนา เพื่อความตื่นตัว เพื่อสร้างความคิดเห็นและเพื่อความบันเทิง อย่างไรก็ตาม การวิจัยนี้กลับพบว่า ไม่มีกลุ่มตัวอย่างเลือกวัตถุประสงค์ในการรับชมในด้านการนำข้อมูลข่าวในรายการข่าวไปใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างไม่ได้นำข้อมูลจากรายการข่าวไปใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยซึ่งเป็นสถานีหลักในด้านข่าวสาร ความรู้ และการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตและมีส่วนร่วมในการสร้างความเข้มแข็งของสังคม เพื่อพัฒนาประเทศสู่สากล และวัตถุประสงค์ของรายการข่าวท้องถิ่นที่ต้องการนำเสนอรายการข่าวในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ สามารถนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์รอบด้าน ดังนั้น ผู้วิจัยเสนอว่า ควรนำเสนอข่าวหรือสารคดีเชิงข่าวที่เป็นประโยชน์ในทุกสาขาอาชีพ หรือควรสอดแทรกสาระที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของประชาชนในท้องถิ่นด้วย

2. ความคิดเห็นและความต้องการรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จากผลการวิจัยที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการรับชมรายการข่าวท้องถิ่นในระดับมาก ในรูปแบบการนำเสนอที่มีผู้ประกาศข่าวในท้องถิ่นนั้น อาจเนื่องจากปัจจุบันมีรายการข่าวที่นำเสนอโดยการคุยข่าววิเคราะห์ข่าวจากหนังสือพิมพ์มีจำนวนมาก ทุกช่วงของข่าว ซึ่งแม้ว่าจะเป็นการแสวงหาประเด็นข่าวให้ลึกลงไปเพื่อหาข้อเท็จจริงนั้น แต่อาจทำให้ได้จำนวนข่าวที่น้อย ไม่เพียงพอต่อความต้องการรับทราบข่าว อย่างไรก็ตามรูปแบบการนำเสนอข่าวจากพื้นที่นั้นกลับได้รับความสนใจน้อย เนื่องจากภาพข่าวที่นำเสนอในแต่ละข่าวได้สื่อถึงเหตุการณ์ต่างๆแล้ว ส่วนเนื้อหาข่าวที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก คือ เนื้อหาสอดคล้องกับท้องถิ่น ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการสื่อสารเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร ที่กล่าวว่า การรับข่าวสารต่างๆ ผู้รับสารย่อมมีกระบวนการเลือกสรร (Selective Processes) ซึ่งแตกต่างกัน ไปตามประสบการณ์ ความต้องการ ความเชื่อ ทศนคติ ความรู้สึกนึกคิด ฯลฯ ที่ไม่เหมือนกันของแต่ละบุคคล (พีระ จิระโสภณ, 2529.) ประกอบด้วย บุคคลต่างๆจะมีพฤติกรรมในการเปิดรับด้วยสาเหตุต่างๆ ได้แก่ ความเหงา เพราะมนุษย์ต้องการมีเพื่อน ไม่สามารถอยู่ได้เพียงลำพังต้องหันมาสื่อสารกับผู้อื่นความอยากรู้อยากเห็น เพราะเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ที่ต้องการจะรับรู้ข่าวสารเพื่อตอบสนองความต้องการของตน ประโยชน์ใช้สอย (Self Aggrandizement) โดยรับรู้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ของตนเอง อาจจะได้รับความรู้ ความสนุกสนาน ความสุขกายสบายใจ และสาเหตุจากตัวสื่อซึ่งมีลักษณะกระตุ้น ชื่นนำ ทำให้ผู้รับข่าวสารต้องการได้รับข่าวสารนั้นๆ ส่วนเนื้อหาที่ประเด็นข่าวมีมุมมองแปลกใหม่ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุดนั้น กองบรรณาธิการควรหาเนื้อหาหรือประเด็นแปลกใหม่มานำเสนอในรายการข่าวท้องถิ่น ในด้านผู้ประกาศข่าวที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับต่ำสุด คือ ผู้ดำเนินรายการนำเสนอข่าวเป็นกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการรับรู้ของผู้ประกาศข่าวเป็นผู้นำเสนอเนื้อหาข่าวไม่เป็นกลาง แต่ในความเป็นจริงแล้ว ผู้ประกาศทำหน้าที่เป็นเพียงผู้อ่านข่าวตามบทข่าวเท่านั้น ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า ถ้าหากบทข่าวมีความไม่เป็นกลาง เมื่อผู้ประกาศข่าวอ่านข่าวออกไปประชาชนจึงรับรู้ ว่า ผู้ประกาศข่าวมีความเป็นกลางต่ำ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอว่า ผู้สื่อข่าวควรนำเสนอข่าวรอบด้าน ความเป็นกลางในการนำเสนอข่าวมากขึ้นโดยสื่อสารผ่านเนื้อหาข่าว ซึ่งกอง

บรรณาธิการข่าวต้องให้ความสำคัญในการรีไรท์ข่าวก่อนนำเสนอให้มากขึ้น นอกจากนี้ ในด้านอื่นๆ ที่ต้องมีการปรับปรุง ได้แก่ การจัดฉากที่สวยงาม มีสีสันน่าสนใจ ซึ่งเป็นองค์ประกอบรายการที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับต่ำสุด

3. การใช้ประโยชน์จากรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่นของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก แสดงว่า ประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีการใช้ประโยชน์จากรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่นมาก ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้รายการข่าวท้องถิ่นเพื่อความบันเทิงหรือพักผ่อน เช่น ใช้รายการเป็นเพื่อคลายเหงา ติดตามชมเพื่อเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ช่วยให้เป็นคนทันสมัย หรือแม้แต่เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว แต่การใช้ประโยชน์จากรายการข่าวท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างนั้นกลับเน้นไปที่สาระที่ได้จากรายการข่าวท้องถิ่นเป็นเรื่องใกล้ตัว ตอบสนองความต้องการ สามารถนำไปประยุกต์หรือปรับปรุงให้เกิดประโยชน์แก่ตัวของประชาชน ซึ่งสอดคล้อง กับผลการศึกษาปัญหาพิเศษของภูมิชาย พงษ์ประภาพันธ์ (ภูมิชาย พงษ์ประภาพันธ์, 2550) เรื่อง “การประเมินรายการข่าวท้องถิ่นของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดลำปาง” พบว่า ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจด้านวันเวลาออกอากาศมากที่สุด รองลงมา ประเด็นที่น่าสนใจ ด้านการตรงตามความต้องการของผู้ฟังและด้านตรงความต้องการของกลุ่มชุมชน เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวัน-เวลาออกอากาศมีความพึงพอใจสูงสุด ด้านประเด็นที่น่าสนใจ รองลงมาคือด้านข้อคิดเห็น และผลการวิจัยของวิมลพรพรณ อาภาเวท (วิมลพรพรณ อาภาเวท, 2552) ที่ได้ศึกษาการเปิดรับข่าวสาร การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อข่าวสารพลังงานทางเลือก ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การเปิดรับสื่อหรือข่าวสาร แตกต่างกันไปด้วย และยังมีการนำข่าวที่ได้รับไปใช้ประโยชน์แตกต่างกันด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ จากแนวคิดของ แชรรม (Schramm อ้างถึง ในสมภพ ติรัตนประคม 2542: 17) ที่ได้กล่าวว่า การประเมินสาร ส่งผลต่อประโยชน์ในการรับข่าว เพื่อสนองจุดประสงค์ของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ ต้องขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้เป็นหลัก ดังนั้นสื่อมวลชนของทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่น จึงควรแสวงหา เนื้อหาสาระของข่าวสาร เพื่อตอบสนองความต้องการ และตรงกับวัตถุประสงค์ของประชาชนซึ่งเป็นผู้รับให้ได้มากที่สุด ผลจากการตอบรับและการใช้ประโยชน์จากรายการข่าวท้องถิ่นจึงอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ชวรัตน์ เชิดชัย (ชวรัตน์ เชิดชัย, 2527: 170) ที่ได้กล่าวว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของประชาชนนั้น เกิดจากประโยชน์ใช้สอย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ประชาชนในฐานะที่เป็นผู้รับข่าวสารจึงต้องแสวงหาและใช้ข่าวสารที่ได้มา เพื่อช่วยให้ตนเองได้รับความสะดวกสบาย รวมทั้งเกิดความสุขสนุกสนานบันเทิง

4. สมมติฐาน ลักษณะทางประชากรของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นที่มีความแตกต่างกันมีความคิดเห็นและการใช้ประโยชน์ต่อรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยแตกต่างกัน จากผลการทดสอบสมมติฐานชี้ให้เห็นว่า เพศชายมีความความคิดเห็นในการเปิดรับรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่นมากกว่าเพศหญิง เนื่องจากเพศชายสนใจเปิดรับชมข่าวที่เน้นเหตุการณ์ต่างๆมากกว่าความบันเทิง ซึ่งแตกต่างจากเพศหญิงที่ชื่นชอบในการเปิดรับข่าวบันเทิงมากกว่า ทั้งนี้ความคิดเห็นในการเปิดรับชมรายการข่าวนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ติดตัวมาแต่กำเนิด เช่น เพศ และลักษณะต่าง ๆ ของสถานการณ์ บุคคล และสิ่งอื่น ๆ รวมทั้งประสบการณ์ เช่น ประสบการณ์ในการเรียนรู้ทางการศึกษา ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าว ส่งผลให้ทัศนคติ หรือความคิดของแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไป ซึ่งจะสะท้อนออกมาเป็นการตัดสินใจเปิดรับชมต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของ ศักดิ์ สุนทรเสณี (ศักดิ์ สุนทรเสณี, 2531: 2) ที่ได้กล่าวว่า ทัศนคติเป็นการเชื่อมโยงไปถึงพฤติกรรมของบุคคล ขึ้นอยู่กับการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตามประสบการณ์ของบุคคลนั้นที่ได้รับมา กล่าวคือ ทัศนคติเป็นความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อ

สิ่งต่าง ๆ โดยมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ รวมทั้งความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเฉพาะอย่าง ซึ่งพฤติกรรมส่วนหนึ่ง คือ การเลือกว่าจะเปิดรับชมรายการหรือไม่

ส่วนการใช้ประโยชน์จากรายการข่าวท้องถิ่นทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่นของกลุ่มตัวอย่างนั้นจะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะเป็นเพศใดก็ตามมีการใช้ประโยชน์จากรายการข่าวท้องถิ่นที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับเสรี วงษ์มณฑา(2533) ในทฤษฎีการใช้ประโยชน์และการตอบสนอง เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยผู้ฟังผู้อ่านที่แสวงหาค้นหาข่าวสารด้วยวัตถุประสงค์ที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง แรงจูงใจในการเปิดรับสารคืออะไร เมื่อเขาได้รับสารนั้นแล้วเขานำไปใช้ทำอะไรหรือไปใช้ประโยชน์อะไร เช่น ติดตามความเป็นไปของบ้านเมือง หาทางปฏิบัติตนเอาไปพูดคุย สร้างความตื่นเต้นสนุกสนาน เพราะได้รับการสนับสนุนความคิดของตนเอง ซึ่งไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือหญิงก็นำไปใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน (เสรี วงษ์มณฑา, การเลือกปัญหาสำหรับการวิจัยการสื่อสาร, 2546) และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ อาชีพ รายได้ แตกต่างกันมีการใช้ประโยชน์จากรายการข่าวท้องถิ่นก็ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับอลิสสา วีรพัฒนกุล ที่ศึกษาเรื่อง” การเปิดรับข่าวสารความรู้ ความตระหนักและการปฏิบัติตามกฎจราจรของประชาชนเดินเท้าในเขตกรุงเทพมหานคร”(อลิสสา วีรพัฒนกุล, 2540) ที่พบว่า ผู้รับข่าวสารจะเลือกรับข่าวสารจากสื่อใดนั้น ย่อมเป็นไปตามบทบาทและสถานภาพในสังคมของผู้รับสารและเหตุผลในการรับข่าวสาร และข่าวสารที่เข้าถึงความสนใจของผู้รับสารจะมีแนวโน้มที่จะทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น และแนวคิดของซึ่ง แชรรม (scharamm อ้างถึง ในสมภพ ศิริตะนประคม 2542: 17) ที่ได้กล่าวว่า ประสพการณ์ทำให้การแสวงหาข่าวสารแตกต่างกัน การประเมินข่าวสาร ประโยชน์ของข่าวสาร เพื่อสนองจุดประสงค์ของตน ภูมิหลังแตกต่างกัน การศึกษาและสภาพแวดล้อม ทำให้มีความแตกต่างในพฤติกรรมการเลือกรับสื่อ เนื้อหาข่าวสาร โดยทัศนคติ เป็นตัวกำหนดท่าทีของการรับและการตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือข่าวสาร สิ่งเหล่านี้เป็นพฤติกรรมด้านลักษณะของแต่ละบุคคล เพื่อเป็นขั้นตอนในการใช้ประโยชน์ ที่แตกต่างกัน ส่วนระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ผลวิจัยกลับพบว่ามีการใช้ประโยชน์จากรายการข่าวท้องถิ่นที่แตกต่างกัน เนื่องจากระดับการศึกษาของแต่ละบุคคลย่อมส่งผลกับความรู้สึนึกคิด อุดมการณ์และความต้องการในการนำสื่อไปใช้แตกต่างกัน สอดคล้องกับนันทิดา โอบธุกรรมที่ศึกษาเรื่อง”การเปิดรับข่าวสาร การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจรายการข่าวภาคเช้าทางโทรทัศน์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร”(นันทิดา โอบธุกรรม, 2547) พบว่า การศึกษาของผู้รับสารทำให้ผู้รับสารมีพฤติกรรม การสื่อสารที่แตกต่างกันออกไป โดยผู้ที่มีการศึกษาสูงหรือมีความรู้ดีมักจะได้เปรียบในการที่จะเป็นผู้รับสารที่ดี เพราะคนเหล่านี้มักจะมีความรู้กว้างขวาง เข้าใจศัพท์มาก และมีความเข้าใจสารได้ดี เมื่อรับสารได้มากก็มักจะนำไปใช้ประโยชน์ได้มากกว่า ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาน้อย รับสารได้น้อย เนื่องจากไม่เข้าใจและจะใช้ประโยชน์จากข่าวเฉพาะในส่วนที่ตนเองเข้าใจและนำไปใช้ประโยชน์ในอาชีพของตนเป็นส่วนใหญ่

#### ข้อเสนอแนะ

##### ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1. ผู้บริหารและผู้มีส่วนในการกำหนดประเด็น ควรจะกำหนดแนวทางและเนื้อหาข่าวสารที่น่าเสนอในรายการข่าวท้องถิ่นให้มีการนำเสนอข่าวรอบด้าน เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือและมีความเป็นกลางมากยิ่งขึ้น เนื่องจากข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่ารายการข่าวท้องถิ่นมีด้านดังกล่าวเกิดขึ้นน้อย
2. รายการข่าวท้องถิ่นควรเพิ่มเนื้อหาสาระให้มีความหลากหลาย เพื่อให้ครอบคลุมผู้ชมรายการข่าวท้องถิ่นทั่วไปและผู้รับสารเฉพาะกลุ่ม รวมทั้งเพิ่มเนื้อหาสาระที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นให้มากขึ้น เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับผู้ชมในระดับที่มาก

---

3. รายการข่าวท้องถิ่นควรสอดแทรกสาระสำคัญต่าง ๆ ในเนื้อหา ด้านอาชีพ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการศึกษา เพื่อให้ประชาชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์เกี่ยวกับตนเองเพิ่มมากขึ้น

4. รายการข่าวท้องถิ่นควรศึกษาหาวัตถุประสงค์ความต้องการข่าวสารด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถผลิตรายการที่สอดคล้องกับในการรับข่าวสารท้องถิ่นเพิ่มขึ้น

5. รายการข่าวท้องถิ่นควรหาวิธีการโน้มน้าวจิตใจให้ประชาชนมีการเปิดรับข่าวสารท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น เช่น การแทรกกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเปิดรับข่าวสาร การแจ้งข่าวสารที่ครอบคลุมความต้องการในการรับข่าวสารท้องถิ่นของประชาชนในพื้นที่

#### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการสร้างอัตลักษณ์ ที่เป็นสัญลักษณ์ของรายการข่าวท้องถิ่น เพื่อให้การจัดทำรายการมีเอกลักษณ์ที่สอดคล้องกับท้องถิ่นให้มากขึ้น

2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำเสนอข่าวสารและทัศนคติของผู้รับข่าวสาร หรือประชาชนในท้องถิ่น เพื่อการนำเสนอข่าวสารและความคิดเห็นตามความต้องการของผู้รับข่าวสาร หรือประชาชนในท้องถิ่น

บรรณานุกรม

- กองงานคณะกรรมการการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ 2539(ก) “โครงการประเมินผลแผนการประชาสัมพันธ์โรคเอดส์ 2539” กรุงเทพมหานคร กรมประชาสัมพันธ์
- จังหวัดขอนแก่น. (ม.ป.ป.) ข้อมูลทั่วไป สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม, 2554, จาก [www.khonkaenpoc.com/](http://www.khonkaenpoc.com/)
- ชวรัตน์ เชิดชัย (2527). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิลาวัลย์ พานิชรุ่งเรือง (2540) ความน่าเชื่อถือและความพึงพอใจของประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีต่อรายการข่าวภาคค่ำทางโทรทัศน์ทั้ง 5 ช่อง (3,5,7,9,11).วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นันทิดา โอฐกรรม (2547) การเปิดรับข่าวสาร การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจรายการข่าวภาคเช้าทางโทรทัศน์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต นิเทศศาสตร์ (นิเทศศาสตร์พัฒนาการ) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประจวบ อินออด (2531) “นักประชาสัมพันธ์ต้องมีความชำนาญ”. ในทัศนะเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : สหมิตรการพิมพ์.
- พีระ จิระโสภณ. (2529) เอกสารการสอนชุดทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- ภูมิชาย พงษ์ประภาพันธ์ (2550) การประเมินรายการข่าวท้องถิ่นของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วิมลพรรณ อาภาเวท (2552) การเปิดรับข่าวสาร การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อข่าวสารพลังงานทางเลือก. คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- วิโรจน์ ประกอบพิบูล (2541) แนวคิดและการทำงานของสรรพสิริ วิริยศิริในงานข่าวโทรทัศน์ไทย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต นิเทศศาสตร์ (การสื่อสารมวลชน) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศรชัย สันทนาคณิต (2544) พฤติกรรมการเปิดรับรายการข่าวท้องถิ่นและความพึงพอใจของประชาชนในจังหวัดสงขลา” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศักดิ์ สุนทรเสณิ ( 2531) *เจตคติ* กรุงเทพมหานคร: รุ่งวัฒนา
- สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยจังหวัดขอนแก่น (2552) วารสารรายงานประจำปี สปข.1 การสำรวจผู้ชมสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยจังหวัดขอนแก่น ขอนแก่น
- สมภพ ติรัตนประคม (2542) พฤติกรรมการเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์กับการเลือกท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ของนักท่องเที่ยวชาวไทย. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย สาขาวิชานิเทศศาสตร์การตลาด.
- สุทธิ ชัตติยะ (2538) พฤติกรรมการรับสารจากสื่อของรัฐ (สทท.11) ของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- สุนน อยู่สิน. *อิทธิพลและผลกระทบของสื่อมวลชน* ใน เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อมวลชน หน่วยที่ 9 – 15 สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา, กรุงเทพมหานคร: บริษัท ประชาชน จำกัด, 2531
- เสรี วงษ์มณฑา (2533) *คำราพิชัยสงครามการตลาด ฉบับ ดร.เสรี วงษ์มณฑา กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์บรรณสาร*

- 
- สำนักนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ (2540ก). “รายงานการสำรวจประชามติเรื่องความคิดเห็นต่อรายการเพลงและ  
ข่าวทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย” กรุงเทพมหานคร กรมประชาสัมพันธ์
- สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 ฝ่ายแผนและการประชาสัมพันธ์ (2553) “การรับชมรายการข่าวทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่ง  
ประเทศไทย จังหวัดขอนแก่น” ขอนแก่น 15, 3 (กันยายน-ธันวาคม): 5-7
- อนุชิต มุรธาพิทย์ (2542) ความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์ของผู้ชมรายการดีสิบทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง3 อส  
มท.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อลิสา วีรพัฒนกุล (2540). การเปิดรับข่าวสารความรู้ ความตระหนักและการปฏิบัติตามกฎจราจรของประชาชนเดินเท้าใน  
เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- McQuail, Denis (แมกควอล, เดนิส) แบบจำลองการสื่อสาร สำหรับศึกษาการสื่อสารมวลชน  
Communication models กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537
- McCombs, Maxwell E. and Becker, Lee B. 1979. Using Mass Communication Theory. N.J: Prent